

Κύριες Δραστηριότητες του Έργου

A. Προπαρασκευαστικές δράσεις

- Δημιουργία διαδικτυακής βάσης δεδομένων από δεδομένα που θα προκύψουν από επιτόπου έρευνα για τον ακριβή προσδιορισμό και καθορισμό των ορίων κατανομής του οικοτόπου 9560* στις περιοχές μελέτης.
- Ετοιμασία Σχεδίων Παρακολούθησης για παρακολούθηση και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του.
- Ετοιμασία Διαχειριστικών Σχεδίων για την ορθή διαχείριση του οικοτόπου 9560*.
- Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων λόγω επισκεψιμότητας από παραθεριστές και δημιουργία χαρτών με προτεινόμενες δράσεις διαχείρισης των επισκεπτών (π.χ. χώρους στάθμευσης, τοποθέτησης κάδων απορριμμάτων κλπ) στις περιοχές μελέτης.
- Ετοιμασία σχεδίου καταπολέμησης του εντόμου-θηρευτή των καρπών του *Juniperus foetidissima*.

B. Δράσεις διατήρησης

- Οριοθέτηση και περιφράξη τμημάτων του οικοτόπου που απειλούνται από τη βόσκηση με ήπια υλικά (ξύλινοι πάσσαλοι κλπ).
- Απομάκρυνση της ανταγωνιστικής βλάστησης σε επιλεγμένες τοποθεσίες.
- Εγκατάσταση υδατοδεξαμενών στον Ακάμα για αντιμετώπιση ενδεχόμενων πυρκαγιών.
- Αναδάσωση κατάλληλων περιοχών με είδη *Juniperus*.
- Προστασία του οικοτόπου από τις δραστηριότητες των επισκεπτών με την τοποθέτηση περιοριστικών εμποδίων, εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων και τοποθέτησης κάδων απορριμμάτων.
- Δημιουργία σύγχρονης τράπεζας σπερμάτων στον Βοτανικό Κήπο Τροόδους.
- Συλλογή και φύλαξη σπερμάτων των τεσσάρων ειδών *Juniperus* στην τράπεζα σπερμάτων.
- Εγκατάσταση δενδρυλλίων αοράτου στον Βοτανικό Κήπο Τροόδους και στον Ακάμα.

Γ. Ενημέρωση κοινού και διάχυση αποτελεσμάτων

- Παροχή πληροφοριών με την τοποθέτηση πινακίδων στις περιοχές μελέτης, έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων, κάλυψη από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, δημιουργία τοπικών εργαστηρίων σε αγροτικές περιοχές και ενημερωτικής ημερίδας κατά τη λήξη του έργου.
- Δημιουργία ιστοσελίδας.
- Παρουσιάσεις σε επιστημονικά συνέδρια.
- Παραγωγή εκλαϊκευμένης έκθεσης και οδηγίων προστασίας και αποκατάστασης του οικοτόπου 9560*.
- Παραγωγή ντοκιμαντέρ.
- Παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτές περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Μονοήμερο εργαστήρι περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Επισκέψεις σχολείων στο Βοτανικό Κήπο Τροόδους.

Δ. Συνολική λειτουργία και παρακολούθηση

- Σύσταση Ομάδας Διαχείρισης Έργου, Επιστημονικής Επιτροπής και Επιτροπής Εμπλεκόμενων Φορέων.
- Δικτύωση με άλλα προγράμματα LIFE.

Συνεργαζόμενοι Φορείς

Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 9560* στην Κύπρο

LIFE10 NAT/CY/000717

Ιανουάριος 2013

Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 9560* στην Κύπρο

Το έργο με τίτλο “Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 9560* στην Κύπρο” αποσκοπεί στη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας των ενδημικών δασών με είδη *Juniperus* (γνωστά και ως Αόρατος ή Άρκευθος).

Το έργο ξεκίνησε την 1^η Ιανουαρίου 2012 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2015. Το έργο συγχρηματοδοτείται κατά 75% από το Πρόγραμμα LIFE+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε).

Στόχοι του Έργου

Το έργο έχει ως κύριους στόχους:

- Τη συλλογή και διάχυση δεδομένων και γνώσεων για την προστασία, αποκατάσταση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των δασών με *Juniperus* spp. στην Κύπρο.
- Τον προσδιορισμό, την κατανόηση, ποσοτικοποίηση και περιορισμό των ανθρωπογενών απειλών, που συντείνουν στην υποβάθμιση του οικοτόπου.
- Το σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων για την προστασία και μακροπρόθεσμη αποκατάσταση του οικοτόπου.
- Τη βελτίωση της περιβαλλοντικής διαχείρισης των περιοχών Natura 2000, μέσα από τη συνεργασία της επιστημονικής κοινότητας με τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους και τις τοπικές κοινωνίες.

Οικότοπος 9560* - Ενδημικά δάση με *Juniperus* spp.

Το γένος *Juniperus* απαντά σε θαμνώδη και δενδρώδη μορφή και ανήκει στην οικογένεια *Cupressaceae*. Στην Κύπρο υπάρχουν τέσσερα είδη *Juniperus*:

- *Juniperus oxycedrus*,
- *Juniperus phoenicea*,
- *Juniperus foetidissima*,
- *Juniperus excelsa*.

Η δενδρώδης μορφή των ειδών αυτών σχηματίζει τον οικοτόπο προτεραιότητας «9560* - Ενδημικά δάση με *Juniperus* spp.» του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Περιοχές Μελέτης

Συστάδες με είδη *Juniperus* που έχουν εντοπισθεί εντός τριών περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (στο ελεύθερο τμήμα της Κύπρου):

- Στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους
- Στη Μαδαρή - Παπούτσα
- Στη Χερσόνησο Ακάμα

Στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους σχηματίζονται δενδρώδεις συστάδες με τα είδη *Juniperus foetidissima* και *Juniperus oxycedrus*. Στη Μαδαρή - Παπούτσα απαντούν συστάδες με *Juniperus excelsa* και στη Χερσόνησο του Ακάμα δενδρώδεις συστάδες με *Juniperus phoenicea*.

Δασικές Συστάδες με *Juniperus phoenicea*

Οι ψηλοί και πυκνοί δασικοί σχηματισμοί με *Juniperus phoenicea*, που αντιστοιχούν στον οικοτόπο 9560* απαντούν κυρίως στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου, σε υψόμετρα 0–500 m, σε μάργες και κροκαλοπαγή πετρώματα. Τα πιο εκτεταμένα δάση απαντούν στην Καρπασία, ειδικά στην περιοχή του Αποστόλου Ανδρέα. Στο νότιο τμήμα της Κύπρου, έχουν χαρτογραφηθεί δενδρώδεις συστάδες *Juniperus phoenicea* σε διάσπαρτες θέσεις σε όλη τη Χερσόνησο του Ακάμα.

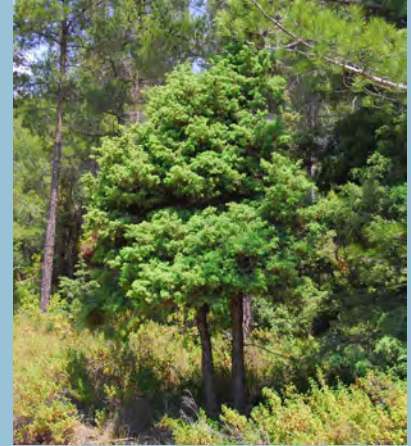
Σε αρκετές θέσεις στον Ακάμα συνυπάρχει η δενδρώδης μορφή του αοράτου με τη θαμνώδη (τύπος οικοτόπου «5210 - Δενδροειδή matorrals με *Juniperus* spp.»).

Δασικές Συστάδες με *Juniperus oxycedrus*

Το είδος *Juniperus oxycedrus* ευδοκίμει σε μεγάλα υψόμετρα, από 700 - 1500 m. Απαντά κυρίως με τη θαμνώδη του μορφή σε βραχώδεις βουνοπλαγιές. Είναι τοπικά κοινό στον Πρόδρομο, στην Κυπερούντα και στη Μαδαρή.

Εντούτοις, η δενδρώδης του μορφή εντοπίζεται αποκλειστικά ως υπόροφος σε πευκοδάσος *Pinus brutia* και σε έκταση μόλις 6418 m² στην περιοχή Μέσα Ποταμός.

Δασικές Συστάδες με *Juniperus foetidissima*

Στην Κύπρο το είδος *Juniperus foetidissima* απαντά αποκλειστικά στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους. Εμφανίζεται από τα 1200 m, κυρίως στον υπόροφο μικτών δασών τραχείας και μαύρης πεύκης (*Pinus brutia* και *Pinus nigra* subsp. *pallasiana*, αντίστοιχα), αλλά οι δασικοί σχηματισμοί της που αντιστοιχούν στον οικότοπο 9560* περιορίζονται στα μεγαλύτερα υψόμετρα του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους, από τα 1500 m μέχρι και την κορυφή. Στη ζώνη αυτή, η *Juniperus foetidissima* απαντά συχνά με μεμονωμένα άτομα ή στον υπόροφο της Μαύρης Πεύκης, και σχηματίζει σποραδικά, αραιά δάση σε πετρώδεις και απότομες πλαγιές.

Δασικές Συστάδες με *Juniperus excelsa*

Το είδος *Juniperus excelsa* περιορίζεται στις περιοχές Μαδαρής και Παπούτσας, σε υψόμετρο 1200 - 1650 m. Στις περιοχές αυτές απαντά τόσο στη θαμνώδη, όσο και στη δενδρώδη του μορφή.

Είναι το μοναδικό είδος *Juniperus* που συμπεριλήφθηκε στο «Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου», στην κατηγορία «Εγγύς Απειλούμενο».

Σημειώνεται ότι, μεγάλη έκταση που καλύπτεται από τον οικότοπο με τη δενδρώδη μορφή του *Juniperus excelsa*, απαντά εκτός κρατικού δάσους, σε ιδιωτικές εκτάσεις.

